

ULUSLARARASI AKDENİZ KONGRESİ

İSTANBUL DEKLARASYONU (TASLAK)

Uluslararası Akdeniz Kongresi, “Ekonomi, Enerji ve Güvenlik; Yeni Fırsatlar” ana teması ile TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) tarafından **21-22 Nisan 2016** tarihinde **İstanbul’da SİVİL GLOBAL 2016 Zirvesi** kapsamında başarıyla icra edilmiş, yapıcı ve samimi bir ortam içinde son derece verimli gerçekleşmiştir.

Kongre’ye, Türkiye’den, Akdeniz ülkelerinden ve farklı bölge ve ülkelerden resmî, sivil ve özel disiplinlerden ilgililer, sivil toplum kuruluşları, bazı uluslararası kuruluşlar ile iş dünyası temsilcileri, diplomatik misyon temsilcileri, akademisyenler, uzmanlar, düşünce kuruluşları, ulusal ve uluslararası medyadan temsilciler katılmışlardır.

Akdeniz için Birlik Örgütü Genel Sekreter Yardımcısı Sayın Büyükelçi Yiğit Alpoğan da örgütü temsilen Kongre’ye iştirak etmişlerdir.

Akdeniz’de kıyası bulunan ülkeleri birbirine daha çok yakınlaştırmak, üç kıtanın buluştuğu Akdeniz Havzası’nda hidro-jeopolitik ve enerji arz güvenliği konularında çatışmaları önleyici düşünceleri geliştirerek, ilişkileri ve işbirliği imkânlarını artırmak temel referans olarak alınmıştır. Bölge’deki son gelişmeler üzerine Türkiye tarafından geliştirilen “Yeni Akdeniz Vizyonu”nun beklenen sonuçlara ulaşabilmesi için temel stratejilerin geliştirilmesine ve ilgili alanlara yönelik detaylı çalışmalar yapılabilmesine katkı sağlamak amacıyla düzenlenen toplantıda; **“Küresel Güvenlik, Akdeniz Jeopolitiği ve Ekonomik Açılımlar”**, **“Avrupa Birliği ve “Akdeniz İçin Birlik”: Bilanço ve Perspektifler”**, **“Akdeniz Ülkelerinin İç Siyasetlerindeki Dönüşümler ve Akdeniz Güvenliği”**, **“Göç Sorunu ve Avrupa’nın Sosyal Güvenliği”**, **“Türkiye’nin Akdeniz Vizyonu ve Perspektifler”**, **“Akdeniz Havzasının Hidro-jeopolitiği ve Türkiye”** başlıklı oturumlar gerçekleştirilmiştir.

Bu oturumlarda Akdeniz ülkeleri arasındaki sorunların birbiriyle ilgili konular olduğu tespit edilerek, Türkiye başta olmak üzere uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hakların hukuki zeminde korunmaya devam etmesinin “Bölgesel İstikrar” için gerekli olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.

Taraflar arasındaki enerji - sınır sorunlarında tüm tarafların kendi iç dinamiklerini yapıcı olarak harekete geçirmeleri halinde “mutlak barış”, “mutlak işbirliği” sonucuna varılabileceği teyit edilmiştir.

Diyalog yoluyla her türlü sorunun üstesinden gelineceği tarihsel gerçeği ile bölgesel sorunlara yine “Bölgesel Taraflar” ve bölgesel güçler tarafından optimal çözüm bulunabileceği ağırlıklı görüşü oluşturmuştur.

1. Akdeniz bölgesinde her yıl iki milyon sekiz yüz bin genç, iş piyasasına iş bulmak için aday olmaktadır. Bölge'deki ülke nüfuslarının yaklaşık %20'si ulusal fakirlik sınırının altında yaşamakta ve bazı ülkelerde kentsel fakirlik oranı %30'u geçmektedir. Akdeniz'in güneyinde ve doğusunda ekonomik ve sosyal kalkınmaya ihtiyaç bulunmaktadır.
2. Akdeniz bölgesinde dünyadaki en yüksek kadın işsizliği oranı mevcuttur; kadınların sadece %25'i iş gücü piyasasında yerlerini alabilmektedirler. Bölgedeki kadınlar erkeklere nazaran (aynı mesai ve aynı emek kapsamında) %10 ile %40 arasında daha az kazanmaktadırlar.
3. Sürdürülebilir kalkınma, çevre ve kentsel kalkınma konusunda ise çevre bakımından her yıl Akdeniz'e 650 milyon ton atık su bırakılmaktadır. Bu yüzden Akdeniz'in kirlilikten korunması için geniş kapsamlı yeni uluslararası sözleşmelere ve örgütlenmelere gereksinim duyulmaktadır. Akdeniz'in, kendi sularını her 80 veya 90 yılda bir yenileyebiliyor olmasıyla verilerin korkunç boyutu görünmekte ve bunun için mücadele ve koruyucu müdahaleyi gerektirmektedir.
4. 2030 yılında Akdeniz bölgesindeki nüfusun %80'i mevcut yüzölçümünün %10'unda yaşayacaktır. Coğrafi etkenler, ekonomik nedenler, sanayinin dağılımı gibi bir çok nedeni bulunan bu duruma karşı gerekli önlemler alınmalıdır.
5. Konut ve kentsel hizmetlere olan ihtiyacın kuvvetli bir şekilde arttığı, hızlı bir kentsel büyüme döneminden geçen Bölge'nin, önümüzdeki 20 yıl içerisinde Bölge'deki kentsel altyapı yatırımları için 60 milyar avroya ihtiyaç duyduğu hesaplanmaktadır.
6. Ticaret; Bölge'nin ulaştırma altyapısı zayıf olduğu için düşük seviyede cereyan etmektedir. Ticaretin %90'ının Bölge ile Avrupa Birliği ülkeleri arasında olduğu görülmektedir. Ticaret hacminin %9'u Güney ve Doğu Akdeniz ülkeleri ile AB arasında, sadece %1'i Güney ve Doğu Akdeniz ülkelerinin birbirleri arasında olduğu için ticaretin geliştirilmesi gerekmektedir.
7. Güney ve Doğu Akdeniz ülkeleri limanları ile Akdeniz'deki Avrupa Birliği ülkeleri limanları arasındaki deniz taşımacılığı toplam kargo trafiğinin % 7'sini oluşturmaktadır. Güney ve Doğu Akdeniz ülkelerinin birbirleriyle olan kargo trafiği ise sadece % 1 oranındadır. Bunlar Bölge'nin geleceği için karamsar rakamlardır. Ekonomik ve sosyal kalkınmayı harekete geçirecek bir politika ortaya konulmalıdır.
8. Ekonomik ve sosyal yetersizlik gibi nedenlerin de etkin olduğu çatışmalar karşısında Arap dünyası; demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlüklerin sağlanması konusunda kuvvetli bir istek ve iradeye sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. "Arap Baharı" olarak adlandırılan süreç ise aslında tam ters bir etki ile Bölge devletleriyle toplumlarının isteklerinin, temennilerinin gerçekleşmediğini göstermektedir ve getirdiğinden fazlasını götürmüştür.

9. Uluslararası göç faaliyetleri Suriye'den başlamış ve Akdeniz insan mezarlığına dönmüştür. Göçmenler, muntazam göçmenler ve gayrimuntazam göçmenler olarak Avrupa'ya geçmeyi hedeflemektedirler. Tamamıyla ekonomik sebeplerden dolayı göçen gayrimuntazam göçmenler sadece Akdeniz bölgesinden değil, Sahra Altı Afrika'dan da gelmektedirler ve bütün bu olaylar da Akdeniz'de cereyan etmektedir.
10. 12008 yılında Akdeniz bölgesindeki 43 ülkenin yayınladıkları deklarasyonda, "Akdeniz için Birlik Örgütü" kurulmuştur ve altı öncelikli çalışma sahası belirlenmiştir. Bu sahalarda "İş Geliştirme", "Yüksek Öğrenim ve Araştırmalar Üzerine Çalışmalar", "Kadının ve Gençliğin Bölge'deki Durumu", "Enerji", "Ulaştırma", "Su ve Çevre"dir. Örgütün mevcut durumu, kaynakları ve geleceği etkisinin artırılması açısından yeniden gözden geçirilmelidir.
11. Akdeniz bölge bütünlüğünde gelinen son aşamada teknik, akılcı ve rasyonel sonuçları olan projeleri yapan Avrupa için ortaklık olabildiğince siyasi çalkantılar ve toplumsal hareketlenmelerin dışında kendi çizgisinde devam etmelidir.
12. Akdeniz'deki çok yönlü krizin aşılması; Akdeniz ülkeleri ile AB üyesi ülkelerin ince ayarı, siyasi öncülüğü, küresel güçlerin uyum içinde hareket etmeleri ve bölgesel güçlerin de yapıcı ve barışçı siyasetlere açıklıkla taraf olmalarını gerektirmektedir.
13. Bölge üniversiteleri, düşünce kuruluşları, Akdeniz İçin Birlik Örgütü, ilgili resmi ve sivil otoriteler ve EuroMesco ağının katılım ve destekleri ile Uluslararası Akdeniz Kongresi'nin düzenli olarak farklı Akdeniz ülkelerinde genişleyerek ve derinleşerek devam etmesi teyit edilmiştir.